

EMPORDA FEDERAL

Terra de llibertat Jo n diria del EMPORDA pera ferne tot l'elogi en una sola paraula.

Preus de suscripció

Figueres 1'50 pta. trimestre
Fera. 1'75

Numero solt 15 cents.

» atrassat 25

Any XI

Figueres 9 de Juny de 1921

Fulla extraordinaria

La Mancomunitat de Catalunya

aquest principi de la constitució federal dintre l'actual regim està en perill, salvem-la

VOTANT A

EN RAMON NOGUER COMET

candidat republicà federal, i a

EN PAULI GELI MAIMI I

EN BALDIRI RAHOLA LLORENS

candidats regionalistes

Tots aquests candidats des del seu particular punt d'obir defensaran amb tots els seus esforços a

CATALUNYA, MARE DOLÇA, MARE FORTA

El nostre candidat

Un gran pensador espanyol ha fet la teoria de les obligacions civils en aquesta forma: Cobejar, pretenir, buscar un càrrec public per lo que et pugui donar el mateix càrrec, és una immoralitat; mes quan una part viva de l'opinió et senyala com un dels indicats a ocupar-lo, i un mateix des del seu fons espiritual, se sent amb forces per a ocupar-lo amb dignitat i solvència, aquell càrrec, defugir-lo és una covardia.—Aquesta teoria que dels càrrecs publicos ha fet aquell pensador gloriós, que és l'Uhamuno, l'haurà tinguda present

En Ramon Noguier Comet

al'accedir a dar el seu nom per a la nostre candidatura. I aquest gesté aspiritual, per els que siguén capaços de compèndre'l, porta en si el seu millor'elogi. Un'elogi que, a la vegada, porta en si la millor garantia.

En Ramon Noguier Comet

és, potser, l'únic dels candidats que lluitaran en el districte de Figueres que no havia pensat en el càrrec per a el que se

l'ha anat a treure de la seva llar. I no és que no tingués mereixements per a ocupar-lo, aqueix càrrec, i altres de mes importancia. Els que hem viscut aquella que en podriem época heroica del catalanisme lliberal, quan anaven a la presó i al desterro els homes que estimaven massa a Catalunya, recordem el nom figuerenc d'en Noguier associat an aquella companyia de mosqueters idealistes que il·luminaven cada dia'les planes de El Poble Català amb la flamarada de les seves intel·ligències. D'aquella companyia en sortiren grans polítics i grans periodistes. Els uns son morts i els altres, se'n tornaren a casa i als seus quefers particulars. En Noguier, ferm i modest, amb una modestia que fa respecte, seguí donant el seu esperit a la causa del poble, però no des d'aquells llocs visibles que tenen encarades les trompetes de la publicitat i de la glòria,—una glòria a vegades falsa,—sinó des dels recons amagats on la glòria és el treball i el treball és el d'anar donant, a la sorda, vida a una idea, moviment, a una palítica de la que a la fi se'n aprofiten uns altres. Del periodisme saltà al bufet, del bufet al periodisme i, d'aquí, a la Secretaria General del partit Republicà Català, deguent-se en la major part an ell la nova reorganització de les esque-

rres catalanes. Al plantejar-se en el partit la qüestió de la «Tercera Internacional», en Noguier, compenetrat amb el criteri del Dr. Pi Suñer, aprofità el moment per a sortir d'aquella Secretaria... Fins ara que els republicans nacionalistes d'aquest Empordà l'han anat a cercar per a que el nostre poble el dugui a les deliberacions de la Mancomunitat... I tot amb la mateixa senzillesa, amb la mateixa modestia, amb aquell gesté civil del home conscient que está convençut de que compleix el seu deure. Dona el nom per a incentiu d'una bandera de lluita, tot i sabent que en els nostres dies una lluita política és una borrasca dels mes baixos egoïsmes, de les mes insanes passions. Deure nostre, republicans i nacionalistes de l'Empordà, és recollir la bandera que te aquest nom i enlairar-la fins a la victoria. Corresponguem al gesté civil d'en Noguier i Comet amb la dignitat del nostre gesté. Que, al cap i al fi, aquesta duplicitat de gestes porta a fer mes gran a Catalunya. I Catalunya, la formen els catalans, i els catalans som cada un de nosaltres mateixos.

La campanya electoral

El nostre candidat En Ramon Noguier Comet acompanyat de bons amics va recorreguent els pobles del districte, essent acullit arreu amb mostres d'entusiasme prometedores de l'explèndida victoria que assolirà en les properes eleccions del dia 12.

Per tot regna la confiança en que la jornada del diumenge afermarà la Mancomunitat essent aquesta nova victoria dels principis nacionalistes, la garantia d'una propera vida plena per a la nostra estimada Catalunya.

L'impresió es inimitable pero aquesta, no ha de fer aturar els esforços de tothom, doncs la victoria del diumenge no ha d'esser una victoria mes, aino una esclatant victoria que posarà de manifest d'una faissó definitiva l'inmaculat esperit català del poble empordanés.

L'impresió que rebem del camp enemic es la de que En Moragues i la seva taifa treballan pel candidat radical—aquell republicà que celebra amb xampany la derrota d'en Pi Margall—prescindint del candidat propi Sr. Ferran; an

La reforma de Figueres el seu embelliment, la seva higienització es fan, com tothom sap amb un Emprèstit.

Aquest emprèstit s'ha fet mercès a la Caixa de credit comunal organitzada per la Mancomunitat de Catalunya.

Emfortint la Mancomunitat es podran efectuar tots els projectes i totes les obres que es vulguin.

Per a enfortir la Mancomunitat de Catalunya cal elegir Diputats aptes i enamorats de la nostra gloriosa Mancomunitat.

Aquets Diputats son els nostres.

Voteu-los, que amb la seva victoria, afermarèu el renaixement de Catalunya.

el qual, com vulgarment es diu, li amaguen l'ou.

Veritablement aquell Sr. Moragues, el que sempre sopa, es troba mes compenetrat amb En Torroella que amb En Ferran i això honora en aquest últim.

Nosaltres compremem la malicia d'un Moragas i sabem de lo que es capaç, pero mai hauriem suposat que En Ferran i els seus amics dormissin com dormen i es deixessin donar el timo dels perdigons... polítics.

La campanya del nostre digníssim candidat assoleix aquesta setmana la màxima intensitat. El diputat provincial Sr. Casanovas i el nostre diputat a Corts, assisteixen als principals actes de propaganda que tenen lloc per aquestes terres soleiades, de les que florirà la llibertat espiritual de la nostre patria.

El triomf d'en En Ramon Noguer i Comet junt amb els de

En Paulí Geli i Maimí i En Baldiri Rahola i Llorens

demonstrant que no es pot anar contra Catalunya en aquesta terra de llibertat que es l'Empordà.

La candidatura de l'extravagancia

Molta es, ja, la gent que ha calificat a la xanfaina inexplicable, informe, incongruent de l'Unió Monàrquica amb els rradicals lerrouxeros de candidatura de l'extravagancia.

No es un capritxo de l'etzar ni una afnació de l'esperit d'adjectivació de la nostra gent. La calificació té origen científic.

Quan Linneo construí el seu *Systema Natura* el majestuós quadro sinpòtic de l'obra de Deu, el gran classificador es degué sentir molestat per l'impertinència d'alguns mal'educats animalèts, que com el rat penat i la ballena, s'escapaven a les simetries de la distribució i per a castigar-los els tencà tots junts en l'angle inferior d'una de les grans pàgines del *systema*, dintre d'un quadre, com qui tencà una gavia i sobre el quadre a manera d'infamant retol hi posà aquesta llegenda: *extravagantia*.

En les presents eleccions, si volem classificar als candidats sense cap esforç, podem dir:

EN RAMON NOGUER COMET que ha posat tots els esforços de la seva vida en el triomf de la Democracia i de

ALS ELECTORS DEL DISTRICTE

Amics, correligionaris i electors; a tots vosaltres me dirigeixo per a donar-vos mercès per les mostres d'incondicional oferiment que durant aquests dies m'heu adreçat. Elles m'afermen la confiança que tinc, de que sempre i a tothora esteu disposats a la defensa dels interessos del districte que son els vostres i que jo he encarnat durant els anys que he vingut ostentant la representació provincial per aquest districte.

Jo, passant pel cim de molesties i petites miseries personals i polítiques, fins d'insults i tot, m'hauria plagut donar el meu nom per a lluitar una vegada més enfront dels enemics personals, i així ho hauria fet com ja sabeu, però persones de l'autoritat i prestigi com el meu estimat amic el doctor Pi i Suñer, invocant deures per mi ineludibles, i sabent per altra banda que el joc dels meus detractors queda al descobert amb la seva immoral actuació, previacte amb la coalició monàrquico-radical, i a fi de que, ne pugui dir-se, que jo col·laboro a l'obra d'ells, ja que, sols per a allisonar-los, es que em presentava, a l'ensem que per l'amor a nostra terra, ja que bé prou saben els amics, el sacrifici que per a mi representava.

Degut doncs, an aquestes raons de partit, d'amistat i sacrifici, dono per retirada la meua candidatura, recomanant-vos com ja havia fet, la del meu bon amic i correligionari **En Ramon Noguer i Comet**, que, d'acort amb lo que jo porto plantejat durant la meua actuació, servirà els vostres interessos amb la mateixa fé i zel que jo mateix, per lo que sempre tindrà la meua humil i desinteressada col·laboració.

Ademés, amics i correligionaris; vull pregar-vos que vos recordeu d'aquests homes que han vingut o vindran a sol·licitar-vos el vot, per el candidat que, anomenant-se radical, col·labora amb els homes de la reacció; aquests homes farsants i pertorbadors de la nostra política honrada, i que amb les seves insidies voldrien enterbolir la llibertat empordanesa. No el voten, i feu-li sentir una vegada més el pes del vostre despreci, castigant així les immoralitats dels que dient-se republicans i federals estan units i amparats per el cacic mes funest d'aquesta provincia.

També vui fer constar de manera ben clara, que, malgrat les apreciacions que en el sentit polític s'han sostingut al combinar la candidatura, la meua llealtat sincera i absoluta no pot trencar ja mai aquesta germanor bó i confiant que no ha de tardar el moment justicier en què, serán arrollats els que pretenen posar la barrera de la discòrdia al pas de nostres llibertats.

A tots vos abraça fraternalment vostre amic **Martí Inglés.**
Port-Bou 7-6-921.

Dissabte dia 11 a les nou del vespre en el Teatre Principal d'aquesta ciutat tindrà lloc el

GRAN MITIN ELECTORAL

en el que hi pendrà part, entre altres, el candidat republicà federal nacionalista

En Ramon Noguer Comet
En Joan Casanovas Maristany
Dr. August Pi Suñer

la Llibertat i en el seu amor a Catalunya, el devem classificar, sense embuts com a *republicà federal nacionalista*.

EN PAULÍ GELI MAIMÍ

que durant els quatre anys de ostentar el carrec de diputat de la Mancomunitat pel districte de Figueres ha palesat un fondo amor a Catalunya i a la seva llibertat, el classifiquem certament de *nacionalista*.

EN BALDIRI RAHOLA LLORENS

que a tothora i amb una vida exemplar ha palesat les seves ansies autonomistes, el devem també classificar com a aimant de la patria nostre i per tal com a *nacionalista*.

JOSEP FERRAN GALTER?

home particularment simpàtic, que ne te altres mèrits polítics que esser un dels pocs homes que han llegit els projectes agraris de l'Alba i que com si no fos prou l'esser albista, que vol dir enemic de Catalunya, fa ali amb l'enemic *irreductible* de la monarquia, el fortament republicà (?) rradical (!) gentilhome de cambra de don Alexandre

EN RAFEL TORROELLA

el republicà (!) que celebrà amb xampany la derrota del gran apostol federal don Francisco Pi Margall, que reb ordres dels cacics Moragas i Fournier?

Com hem de classificar an aquests candidats, que l'un es diu monarquic a ultrança i s'ajunta amb el subdit de l'expobre ex-revolucionari, ex-defensor

dels obrers i ex-emperador del Paralel don Alejandro Lerroux Garcia; i l'altre candidat que es diu republicà a tot hora ha combatut els candidats republicans que a l'Empordà s'han presentat i a tothora s'ha aliat amb els cacics monarquics?

An el rat penat per que no sabia Linneo si era aucell o mamífer i a la ballena per que no sabia si era carn o peix els calificà d'*extravagantia*, be podem dir doncs també, que la candidatura de la vergonyosa conxorxa monàrquico-lerrouxista amanida amb la salsa amarga de l'odi a Catalunya, es la candidatura de l'extravagancia i el votar-la sols pot esser fill d'un temperament extravagant que ha de mereixre la nostra pietosa conmisericòdia.

Allò del contingent «provincial»

Aquells municipis de la provincia que, maniobrats pels caciquistes monarquics i ensajats per en Fournier, aqueix biliós anti-català que s'ha otorgat la facultat de poder fer blincar la vara de la Justicia a les seves insanes conveniencies, aqueix ex-director general de Registres que, valent-se del carrec, invalida arbitrariament el sagrat de la fe notarial per a poder entrar al Congrès amb els mateixos títols que a altres els hi costa greus perjudicis aquells municipis, doncs, — no gaires, perxó — que seguint les inspiracions dels enemics de les nostres institucions mes genuïnes protestaren contra la Mancomunitat per

Ciudadà: No votis de cap manera a en Torroella. Votar a en Torroella és votar per en Moragas. I votar per en Moragas, és votar per la regressió, per l'adveniment d'aquells temps d'odiosa i trista recordança.

Borra'l d'una plomada. No reparis, que derrotar a ell és derrotar obertament al funest Noi de Navata.

allò de l'augment del contingent provincial, han comés una torpessa, un acte de servilisme als poders centralistes i una estupenda inconseqüència.

Inconseqüència, perquè l'augment del contingent provincial—i fins aqueix augment és una mentida—ve originat de l'augment de la tributació que imposa l'Estat, de quin recapte en prenen les Diputacions un determinat percentatge. La passada revisió catastral feu pujar la tributació industrial i l'urbana: l'Estat augmenta la contribució, i consegüentment, automaticament, ha pujat també el percentatge que en prenen les Diputacions per a la seva vida econòmica. Per tant, la causa de l'augment pervé de l'Estat que, ademés, de l'esforç contributiu dels pobles se'n arrossega la part del lleó. ¿Perquè no protestaven aquells municipis contra l'augment del cupo tributari que imposa l'Estat que tant mal empleia després els diners?

Però no mes han protestat, no mes els han induït a protestar contra la Mancomunitat. La Mancomunitat, com se sap, te traspassats a ella l'economia i els serveis que abans tenien les Diputacions. L'economia de la Mancomunitat segueix, no mes, alimentant-se d'aqueixa deixalla que li fa l'Hisenda de l'Estat i dels emprèstits que organitza pel seu compte. Amb la migradesa d'aquesta base econòmica ha d'atendre els serveis, i tan sols amb l'unitat d'acció i de coneixement objectiu que dona l'organismemancomunitari fan susceptibles aquests serveis de major rendiment i mes perfecta utilitat. I aquí rau la causa dels gelos i la rancúnia dels enemics de Catalunya.

Causa de gelos, perquè l'administració mancomunitaria fa quedar malament, davant dels pobles, a les administracions que han practicat en els organismes oficials els caciquistes monarquics. Causa de rancúnia, perquè, al veure la manera com els catalans, amb tot i tenir-nos lligats amb lleis coercitives, atenem les nostres mes perentories necessitats, calculen lo que seriem capaços de fer avui per demà que obtinguessim una autonomia ben completa per a les nostres coses interiors propies; i consideren que els altres pobles hispànics, veient l'exemple de Catalunya, podrien treure's la bona dels ulls i la cadena de gos lladador per a fer-se també lliurement el seu benestar i la seva riquesa; i tenen aquells psíquics del centralisme que aixó seria l'acabament de les seves corrupteles i dels seus monopolis, que els permet viure esquena-drets a la salut de tota la nació.

I com que aqueixa perspectiva els espanta, han d'esquivar-la inventant maniobres que ens divideixin als catalans, perquè no hi ha pas res que enfonsi tant als pobles com les divisions intestines. I una d'aqueixes maniobres, és aquesta tan burda de fer protestar a uns quants Ajuntaments—ja preparats convenientment amb arcades de reial ordre, que, a la provincia de Girona, vol dir de l'ordre d'en Fournier—contra aixó tan fals del augment del contingent provincial. I comptat i debatut, aquesta maniobra dels monarquics anticatalans, serà una xalivada llemsada al cel que tornarà a la cara dels qui l'han escupida. I perquè hi torni ben bé, tots els electors del districte de Figueres hem de fer triomfar la candidatura d'en Noguer i Comet junt amb aquelles altres que tinguin una mes clara significació nacionalista.